

SZKOLNY PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA

„Natura nałożyła na każdego człowieka, jako obowiązek staranie o własne zdrowie”
/ks.Stanisław Konarski/

WSTĘP

Edukacja zdrowotna w szkole jest podstawowym prawem każdego dziecka. Dbłość o zdrowie ucznia, to jedno z zasadniczych zadań szkoły dążącej do pełnego i wszechstronnego rozwoju swoich wychowanków. Przekazując dzieciom wiedzę o zdrowiu, kształtując umiejętności i postawy sprzyjające zdrowiu możemy ułatwić im wybór zdrowego stylu życia i pracy, a tym samym poprawić zdrowie społeczeństwa. Ukierunkowanie prozdrowotnych działań edukacyjnych w stronę rozwoju aktywności ucznia jest najlepszą inwestycją w jego dorosłe życie i wspaniałą wizytówką działań wychowawczych szkoły.

Szkoła Promująca Zdrowie

- ❖ Jest środowiskiem, którego społeczność nie tylko uczy się i pracuje , ale także żyje - nawiązuje kontakty z innymi, przeżywa porażki i sukcesy, odpoczywa, bawi się itp. Szkoła jest więc miejscem, w którym społeczność ma nie tylko wywiązywać się z obowiązków, ale także powinna dobrze się czuć.
- ❖ Jest elementem środowiska lokalnego: oba te środowiska wzajemnie na siebie oddziałują.
- ❖ Jest miejscem, które przygotowuje młodych ludzi nie tylko do następnego etapu edukacji, ale również do życia, w tym do dokonywania „zdrowych” wyborów.
- ❖ Tworzy warunki (fizyczne i społeczne), sprzyjające ochronie i pomnażaniu zdrowia.
- ❖ Umożliwia aktywne uczestnictwo społeczności szkolnej w działaniach na rzecz zdrowia.
- ❖ Ma cztery wymiary: fizyczny, psychiczny, społeczny i duchowy, które powinny być w harmonii.
- ❖ Decyduje o jakości życia ludzi, obok ich wykształcenia i warunków ekonomicznych.

STANDARDY REALIZACJI DZIAŁAŃ PROMOCJI ZDROWIA

Szkoła promująca zdrowie dąży do osiągnięcia celów i realizuje zadania określone w podstawach programowych kształcenia ogólnego i innych obowiązujących aktach prawnych i ponadto:

1.Koncepcja pracy szkoły, jej struktura i organizacja sprzyjają uczestnictwu społeczności szkolnej w realizacji działań w zakresie promocji zdrowia oraz skuteczności i długofalowości tych działań.

2.Klimat społeczny szkoły sprzyja zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz rodziców uczniów.

3.Szkoła realizuje edukację zdrowotną i program profilaktyki dla uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz dąży do poprawy skuteczności działań w tym zakresie.

4.Warunki oraz organizacja nauki i pracy sprzyjają zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz współpracy z rodzicami.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program powstał w oparciu o główny cel Szkoły Promującej Zdrowie, jakim jest zdrowy styl życia całej społeczności szkolnej i lokalnej.

Aby osiągnąć ten cel należy :

- kształtować poczucie odpowiedzialności za zdrowie u każdej osoby, w rodzinie i w społeczności lokalnej
- zachęcać do zdrowego stylu życia oraz stworzyć uczniom i pracownikom realne i atrakcyjne możliwości dokonywania zdrowych wyborów
- umożliwić uczniom rozwój ich potencjału fizycznego, psychicznego i społecznego oraz wzmacniać ich poczucie własnej wartości
- zapewnić sprzyjające zdrowiu środowisko fizyczne pracy i nauki.
- włączyć edukację zdrowotną uczniów do programu nauczania szkoły z wykorzystaniem aktywizujących metod nauczania
- wyposażać uczniów w wiedzę i umiejętności niezbędne do podejmowania wyborów dla poprawy własnego zdrowia oraz tworzenia zdrowego i bezpiecznego środowiska fizycznego.
- włączyć do działań szkoły służbę zdrowia, zwłaszcza do edukacji zdrowotnej oraz do pomocy uczniom we wchodzeniu w rolę aktywnego konsumenta opieki zdrowotnej.

Program oparty jest na założeniach i celach edukacji prozdrowotnej umieszczonych w:

- ❖ Podstawie programowej kształcenia ogólnego
- ❖ Statucie Szkoły
- ❖ Szkolnym Programie Wychowawczo Profilaktycznym

CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest **stworzenie szkoły zdrowej, bezpiecznej i przyjaznej, zapewniającej wszechstronny rozwój całej społeczności szkolnej i promującej zdrowy styl życia, poprzez szerzenie wiedzy o zdrowiu i podejmowanie działań dla zdrowia.**

Cele szczegółowe

- wspieranie rozwoju dzieci poprzez kształtowanie następujących zachowań: prawidłowe odżywianie, troska o higienę ciała oraz jamy ustnej, dbałość o bezpieczeństwo i środowisko,
- kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów i konfliktów,
- uczenie porozumiewania się i podejmowania decyzji, kształcenie świadomego dokonywania wyboru,
- promowania czynników wpływających na wysoką jakość zdrowia / sport i rekreacja /,
- uczenie zachowań sprzyjających tworzeniu zdrowego środowiska naturalnego,
- radzenie sobie z przykrymi emocjami i stresem,
- wdrażanie do przestrzegania zasad współżycia w zespole,
- rozwijanie zainteresowań.

Program ma charakter stałych, długofalowych oddziaływań, możliwych do realizacji w codziennym kontakcie z uczniami – co powinno przynieść pożądane efekty. Jest dostosowany do potrzeb i problemów uczniów. Dotyczy zagadnień występujących w szkole oraz zagrożeń, które mogą zakłócić prawidłowy rozwój osobowości, a wynikających z przeprowadzonych ankiet, rozmów i opinii uczniów, nauczycieli oraz rodziców.

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Na podstawie diagnozy potrzeb i oczekiwań, wynikających z ankiet przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli, a także obserwacji rzeczywistości szkoły i jej najbliższego otoczenia, nakreślone zostały kierunki działań :

- Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych i propagowanie zasad zdrowego żywienia.
- Propagowanie aktywności ruchowej, jako ważnego składnika zdrowego stylu życia.
- Kształtowanie postaw sprzyjających higienie, zdrowiu psychicznemu i bezpieczeństwu w szkole i poza szkołą.

KSZTAŁTOWANIE WŁAŚCIWYCH NAWYKÓW ŻYWIENIOWYCH I PROPAGOWANIE ZASAD ZDROWEGO ŻYWIENIA

TREŚCI/ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
Poszerzenie wiedzy na temat zdrowego odżywiania.	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje tematyczne - spotkania z dietetykiem - konkursy wiedzy, plastyczne - warsztaty kulinarne - przedstawienia teatralne - projekty edukacyjne - kiermasz zdrowej żywności - gazetki tematyczne - obchody Dnia Zdrowia 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie z jakich produktów powinna składać się codzienna dieta człowieka. - rozpoznaje i nazywa zdrową żywność. - rozpoznaje szkodliwe dla zdrowia środki konserwujące zawarte w produktach żywnościowych. - potrafi ułożyć jadłospis składający się ze zdrowych, pełnowartościowych posiłków.
Kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje tematyczne - programy prozdrowotne np. „Śniadanie daje moc”, „Program dla szkół” „Jedz smacznie i zdrowo”, - happeningi, - akcje szkolne np. Dzień Marchwi, Dzień Jogurtu, Dzień Jabłka itp. - projekty edukacyjne - akcja szkolna „Zdrowa kanapka” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna i docenia wartości odżywcze mleka, przetworów mlecznych, warzyw i owoców. - potrafi przygotować zdrowe śniadanie.
Poznanie czynników i skutków niewłaściwego odżywiania	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje tematyczne - spotkania ze specjalistami - filmy edukacyjne - akcje np. Dzień Walki z Otyłością, Dzień Zdrowia, - programy i projekty edukacyjne np. Kodeks Walki z Rakiem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi wymienić przyczyny i skutki otyłości - wie jak dbać o prawidłową sylwetkę ciała - potrafi przedstawić zagrożenia wynikające z drastycznych metod odchudzania się
PROPAGOWANIE AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ, JAKO WAŻNEGO SKŁADNIKA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA		
Diagnoza sprawności fizycznej	- testy sprawnościowe	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wskazuje mocne i słabe strony swojej sprawności

		fizycznej - rozumie konieczność diagnozowania własnej sprawności fizycznej
Zwiększenie zainteresowania wśród uczniów aktywnością fizyczną.	- lekcje tematyczne - gazetki - spotkania ze sportowcami - programy i projekty edukacyjne np. Trzymaj Formę, WF z klasą, Mały Mistrz, Już pływam, Jeżdżę z głową .	Uczeń: - potrafi wymienić korzyści wpływające z uprawiania sportu
Wdrażanie różnorodnych form aktywności fizycznej	- koła sportowe - zajęcia taneczne - koło strzeleckie - aerobik, siłownia - wyjazdy na basen, lodowisko, kręgielnię - wycieczki - zawody sportowe - Dzień Sportu - programy i projekty edukacyjne	Uczeń: - aktywnie spędza wolny czas - integruje się w grupie - pokonuje własne słabości i pokazuje mocne strony
Profilaktyka wad postawy	- badania przesiewowe - zajęcia z gimnastyki korekcyjnej - wyjazdy na basen - programy prozdrowotne	Uczeń: - potrafi kontrolować prawidłową sylwetkę w różnych sytuacjach w szkole i poza szkołą. - zna podstawowe ćwiczenia ogólnorozwojowe i potrafi je wykorzystać w trosce o swój kręgosłup.
KSZTAŁTOWANIE POSTAW SPRZYJAJĄCYCH HIGIENIE, ZDROWIU PSYCHICZNEM I BEZPIECZEŃSTWU W SZKOLE I POZA SZKOŁĄ		

Higiena jamy ustnej i rąk	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z higienistką, stomatologiem , kosmetologiem, - lekcje tematyczne - pokazy - fluoryzacja - obchody Dnia Zdrowia Jamy Ustnej, Dnia Mycia Rąk, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jak ważna jest czynność mycia rąk, aby przeciwdziałać chorobom - potrafi prawidłowo ją wykonać. - stosuje zasady profilaktyki i higieny jamy ustnej
Walka z hałasem	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje tematyczne - projekty edukacyjne - akcja „Tydzień walki z hałasem” - zabawy wyciszające - gazetki tematyczne 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna wpływ negatywnych skutków hałasu na zdrowie człowieka. - stara się zachowywać ciszej podczas przerw.
Atmosfera i relacje międzyludzkie	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje wychowawcze - spotkania z pedagogiem - wycieczki - ogniska - dyskoteki - programy i projekty - obchody Dnia Życzliwości, Dnia Uśmiechu, Dnia Anioła 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jest przyjaźnie i przychylnie ustosunkowany do ludzi i świata, - zna sposoby rozładowywania stresu
Bezpieczeństwo na drodze i w szkole	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje tematyczne - prelekcje policjanta - egzaminy na kartę rowerową - pokazy pierwszej pomocy przedmedycznej - programy edukacyjne np. „Klub bezpiecznego Puchatka”, „Ratujemy i uczymy ratować - gazetki tematyczne - filmy edukacyjne - monitoring - konkursy np. Turniej o bezpieczeństwie w ruchu drogowym 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, jakie czynniki i zachowania sprzyjają, a jakie zagrażają jego zdrowiu. - wie, jak zachować się podczas wypadku, - zna numery alarmowe. - potrafi wykonać sztuczne oddychanie i masaż serca
Przeciwdziałanie przemocy	<ul style="list-style-type: none"> - lekcje tematyczne - konkursy - spotkania z przedstawicielem policji - spektakle profilaktyczne - program „Szkoła Promująca Bezpieczeństwo” 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma poczucie bezpieczeństwa - panuje nad swymi emocjami

Profilaktyka uzależnień	- lekcje tematyczne - akcje propagandowe, - filmy edukacyjne - dramy, przedstawienia, - konkursy wiedzy i plastyczne - programy profilaktyczne np. „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Proszę przy mnie nie pal”, „Czyste powietrze wokół nas” „Cyfrowobezpieczni” - spotkania z przedstawicielem policji, PPP, - warsztaty z terapeutą,	Uczeń: - wie, jakie są zdrowotne konsekwencje stosowania używek - prezentuje postawę asertywną odnośnie stosowania używek - ogranicza czas korzystania z komputera, telewizora.
-------------------------	---	--

ADRESACI PROGRAMU

- uczniowie
- rodzice
- nauczyciele i pracownicy szkoły
- środowisko lokalne

REALIZATORZY

- uczniowie
- dyrektor szkoły
- nauczyciele i wychowawcy
- pedagog szkolny
- zespół ds. promocji zdrowia
- rodzice i opiekunowie
- inni pracownicy szkoły
- instytucje współpracujące ze szkołą
- zaproszeni specjaliści

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- Wzrost świadomości potrzeby dbania o zdrowie swoje i innych.
- Realizacja zadań priorytetowych.
- Rzetelna diagnoza potrzeb uczniów i całej społeczności szkolnej.
- Osiąganie zamierzonych celów i płynąca z tego satysfakcja.
- Poprawa relacji międzyludzkich, bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów.
- Poprawa umiejętności współpracy, rozwiązywania konfliktów, podejmowania decyzji, negocjowania oraz radzenia sobie ze stresem.
- Systematyczne stosowanie metod aktywizujących w pracy z uczniami i wysoka ocena ich skuteczności.
- Wzbogacenie form współpracy z uczniami, rodzicami, nauczycielami i społecznością lokalną.
- Umiejętność planowania zdrowego stylu życia i podejmowania skutecznych działań w tym zakresie
- Rozwój zawodowy i osobisty nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.
- Poprawa bazy, estetyki i wyposażenia szkoły.
- Możliwość wymiany doświadczeń z innymi szkołami.
- Sukcesy szkoły w różnych dziedzinach, zwłaszcza w działaniach prozdrowotnych.
- Wzrost zaangażowania środowiska lokalnego w kształtowanie kultury zdrowotnej.
- Pozytywna ocena programu przez uczniów, nauczycieli i rodziców.
- Promocja szkoły i tworzenie tradycji.

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu będzie polegała na systematycznym monitorowaniu zaplanowanych zadań. Informacje niezbędne do ewaluacji pozyskiwane będą poprzez:

- rozmowy i wywiady z uczniami, rodzicami i pracownikami szkoły
- obserwację uczniów w różnych sytuacjach
- wymianę uwag, spostrzeżeń i własnych doświadczeń podczas spotkań nauczycieli z rodzicami oraz zespołu do spraw promocji zdrowia
- analizę dokumentacji szkolnej
- sprawozdania i ewaluację projektów edukacyjnych
- ankiety
- analizę wytworów pracy uczniowskiej i ich zaangażowanie w działania promujące zdrowy styl życia.

Ewaluacja posłuży twórcom programu do opracowania pisemnego sprawozdania z wdrożenia edukacji prozdrowotnej. Raport zostanie przedstawiony nauczycielom na posiedzeniu Rady Pedagogicznej .

BIBLIOGRAFIA

Wojnarowska B., Szkoła Promująca Zdrowie. Poradnik dla szkół i osób wspierających ich działania w zakresie promocji zdrowia, ORE, Warszawa , 2016.

Brudło A., Reguły normujące życie szkolne, „Edukacja i Dialog” 2005 nr 5 s. 6-7

Forczek G., Jesteśmy w szkole promującej zdrowie, „Lider” 2004 nr 6 s. 26